

FOIMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, diumenge 8 de Juny de 1913

Núm. 133

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSOS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES
SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplèndida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banyos.

LA DEROGACIÓ DE LA LLEI DE JURISDICCIONS

En les mateixes sessions en que els primers oradors del Parlament fan gala de les seves drets oratoris per a defensar la política particular i combatre la del bandó contrari, se discuteix al Congrés la llei derogativa de la de Jurisdiccions.

Diem discuteix i no és precisament aquesta la millor paraula. No's discuteix, ni en prou feines se'n parla. Com si aquella llei, qual projecte aixecà un poble i quina aprovació feu portar en so de guerra una magna embaixada a la capital d'Espanya, fos una senzilla disposició que afectés únicament als veïns de Portollano el viejo, se porta la discussió de la seva derogació d'una manera planera, simple, sense cap estridència en el Congrés, sense cap moviment d'opinió fòra.

Els diaris no hi han parat la atenció que's mereix; el poble a fe si sab què és lo que's va a derogar i què és lo que vé a substituir la part derogada. Si la cosa va de bo, perque tractant-se den Romanones tota precaució és pocà, si s'arriba a fer desapareixer aquesta iniquitat que representa la llei de jurisdiccions, el poble ne tindrà el mateix coneixement que té de la pensió que's concedeix a la viuda d'un benemerit guardia civil que mor en l'exercici de les seves funcions.

Pitjors funerals no's podien fer a la monstruositat que'ns llegà l'il·lustre ateneistai funest polític, don Segimon Moret. Nosaltres no's hauríem volgut aquests funerals. Són massa pobres i massa tristes. Tenim por de què'l resos no seràn prou fervents.

Els hauríem volgut dignes del mort. Cridaners, llàmpants, sumptuosos. Insiscers, si, que tothom hi hagüés plorat llàgrimes de plora-còssos; emperò que s'haguessin sentit els plors. No com ara que se celebren sense

avis ni esqueles. Talment com si temessin els testimonis a l'igual d'aquells enterros simulats en vistes al cobro d'un segur.

Com dèiem, nosaltres hauríem preferit, i aixís creiem que devia fer-se, que l'opinió s'hagués moguda; que la premsa, quèls partits polítics, que tothom hi hagüés donat l'importància que en si revesteix la desaparició d'una llei a l'ampar de la qual tantes víctimes s'han ocasionat i particularment en terra nostra.

I entenem que devia fer-se no encara per a donar l'assentiment a la derogació de la llei iniqua, sinó per a què'l poble, els ciutadans que tenen perfecte coneixement de lo què era i lo què representava aquella, sàpiguen en quin article del codi civil o militar han anat a parar les penes que se senyalaven en la vergonyosa llei del senyor Moret.

Perque no volem creure que's deixin sense pena els delictes que fixava la llei de jurisdiccions, si no que tal com tenim entès i d'accord al dret, seràn els tribunals ordinaris qui deuràn entendre en els mateixos, deixant a la jurisdicció militar tots aquells delictes que en virtut dels seus codis ja li pertocava entendre-hi.

Tal vegada la cosa no va tant planera i en l'ànim del quefe del govern està que la tal derogació no's porti a terme i per això no s'han aixecat les veus per a celebrar gojoses la desaparició de la llei dels tristos destins, però sigui com sigui, la sola presentació al Congrés del projecte de derogació havia de bastar per a que, al menys, s'hi interessés al poble que motivà la seva promulgació i s'aixeca virilment per a combatre-la.

Ara que la llei va a desapareixer, què menos pot desitjar Catalunya, que saber lo què deixarà seu al morir-se?

Contra la metafora

El director d'un diari de Soia ha prohibit terminantament als redactors l'ús de la metafora, amenaçant-los amb l'expulsió.

Allà no's podrán doncs emplear metafores o frases tant conegudes com allò de «la vereda de l'honor», «el crit de la conciència», «les fiblades del remordiments», «la trompeta de la fama», «el carro del progrés», «el torrent de les passions», etc., etc.

Es ben difícil quells redactors se'n desveixin d'una manera sotada, tant difícil o més de lo que'ns ha sigut a nosaltres d'ençà de les normes l'ús de la i en lloc de la y.

Són coses que volen temps, perque amb la voluntat solsament no'hi ha pas prou per a desvayar-se'n, quan se'està aviat de temps,

La disposició d'aquell director mereix un aplauso.

Al menys en aquell diari, i tot és començar, s'hi haurà acabat allò que tant s'estilà de: «La magnifica casa de campo que se hace construir D...»

«La concurrencia a la fiesta era inmensa y distinguidisima...»

«Los expléndidos salones de la aristocrática morada de los señores...»

«La fiesta terminó con un expléndido lunes...»

«El orador arrebató al auditorio con su maravillosa elocuencia...»

«La nueva entidad será una de las más florecientes sociedades de...»

Frases que's que estem en el secret llegim com estan escrites, pero tots sabem que:

«La magnifica casa, etc., etc.», és una espècie de barraca gran.

«La cocurrencia inmensa», eren una vintena de persones desconegudes i mal comptades.

«Los expléndidos salones...» són una sala i arcova i «el expléndido lunes» dugués galetes per barba amb mitja copesta de vi cap trencat. Que «el orador que arrebató...» és «el que» empeltat de clòriformo, i que «la nueva sociedad» de tan espéndit pervindre vé a ser una cella que han de fer jugar al moço i tot per poder fer la manilla.

I etz, etz.

Això que ho haurà evitat aquell director, si el creuen els redactors, serà en benefici de la veritat, però ben segur que ens perjudici del diari perque són tanta la gent que volen que's diguin mentides!

Són tants els que quan hi ha una desgracia els sab greu de no esser la víctima per a poder veure l'endemà el seu nom al diari!

El procés den Fábregas

De tots els llavis surt la més enèrgica condemnat del procés en què's troba encartat en Fábregas, pel concessionari del monopoli de les aigües de Rens.

Tot hom reputa aital procés com quelcom inconcebible, sense precedents, que no s'hauria de tolerar prosperés, costi lo que costi.

Perque el procés den Fábregas és el procés de Reus, car nostre amic está processat per haver defensat els interessos del seu poble, amenaçats amb el projecte Caballé, i això és una ofensa collectiva que's fa als reusens.

O sinó, anem a demostrar-ho.

Sapigut és que en Caballé escrigué una carta infamant als nostres amics Fábregas, Loperena, Recasens i Caballé, llençant damunt d'ells el fang de la calumnia, per a merma's-hi prestigi i autoritat en sa oposició al ruinos projecte de monopoli de les aigües.

En Fábregas contestà personalment amb una carta an en Caballé, rebutjant amb energia l'espècie calumniosa per aquest llençada, qual carta és la mateixa o cos del suposat delicte d'injurie, pel qual està processat nostre amic a instancia o querella del diputat a Corts per Gandesa, concessionari del susdit monopoli.

Voleu, doncs, un insult més gros per Reus, que's sens defensors, que's que vetllen pels seus interessos, se virgin processats precisament per cumplir amb el seu deber i la seva conciència, anant contra un projecte que consideren ruinós per la ciutat?

Doncs és aquest el cas den Fábregas.

Pero encara hi ha més: en Fábregas és fill de Reus; en ell hi té els sens fonaments amors, les més arraïllades simpaties;

la família, els seus amics d'infantesa, les relacions i els seus afectes més intims. A Reus hi té en Fábregas el seu patrimoni, els seus negocis; en una paraula, en Fábregas és de Reus i a Reus perteneix.

Ademàs, actualment el nostre amic està desempenyant un càrrec d'elecció popular: el de regidor, lo qual acaba de refermar el sentit que nosaltres donem a les anteriors ratlles en demostració de que en Fábregas és un reusenc de serra arrel.

Doncs bé, què és que tracts de desterrat-lo? Qui pretén foragitar al nostre amic de la seva llar, de la seva ciutat nadiua, d'entre els afectes i amistats de tota la vida? Qui és, en fi, que vol despullar al poble de la representació den Fábregas, allunyat-lo de Casa la Vila?

Un senyor foraster, natural d'Amèrica i establest a Tarragona, en Caballé i Goyeneche.

Aquest home que a Reus ni'l coneixien abans d'intentar el seu negoci amb les aigües de la ciutat; aquest és qui pretén que's desterrat al nostre compatrioti, al nostre país i estimat amic don Evarist Fábregas.

D'aquí que l'ofensa sigui manifesta per al nostre poble i ens permeti dir que'l processament den Fábregas és el processament de Reus per al que s'han d'interessar tots els reusens que tinguen la dignitat i l'orgull de tals, fent que no prosperin els incalificables intents de qui ademàs de negociar amb el patrimoni col·lectiu de nostra ciutat, tracta de vexar-la, d'humillar-la i escarnir-la en la persona dels seus representants llegitims portant-los al desferro.

Previsió s'han fet extensives oficialment a la Caixa de Pensions i aquesta ha adquirit una vida plenària, rebrotant en variis indrets de Catalunya, suplantant, en conjunt, en milers de cors, la sinistra temèria d'una vellesa miserabile, per una plàcida visió d'independència.

Ara que la Caixa de Pensions ha obert una sucursal en nostra ciutat, els regidors que s'oscriuen creuen arribada l'hora de que l'Ajuntament prengui una iniciativa que sens dubte seria vista amb immensa simpatia, tota vegada que juntaria l'estímul dintre l'ensenyança pública, amb el plausible propòsit de despertar les pràctiques de la previsió.

L'Ajuntament de Reus podria iniciar una orientació en el camp de les reformes socials, seguint la marxa progressiva que en aquesta obra de millorament segueixen els poders de l'Estat, Dipu-

PROPOSICIÓ

presentada per la minoria
nacionalista republicana en la darrera
sessió municipal

Excm. Sr.

En vista dels profitosos resultats per als obrers de les institucions de previsió que funcionen a Bèlgica, Anglaterra i França, signé fundada a Barcelona la Caixa de Pensions per a Vellesa i d'Estalvi i pos després naixia, a l'impuls del benemerit Institut de Reformes Socials, l'Institut Nacional de Previsió, organisme declarat d'utilitat pública: les garanties concedides a l'Institut de

tacions i Ajuntaments i, en el cas concret de l'educació de la joventut vers la previsió, els Ajuntaments de Barcelona, Lleida, Tarragona, Girona, Olot, Sant Sadurní de Noia.

En conseqüència, els regidors firmants creuen que l'Ajuntament de Reus hauria d'acordar obrir llibretes de pensió per a la vellesa a favor dels nois i noies de les Escoles públiques nacionals i municipals, que durant el curs se distinguisen més en els respectius estudis, fent el repartiment de les mateixes en un acte públic i solemne i a quin objecte podrà l'Ajuntament destinari-hi la quantitat anyal de 800 pessetes, que potser podrien repartir-se en la següent forma, comptant un número de 20 Escoles i per cada una d'elles:

1 primer premis de 10 pessetes.
2 segons > > 5 >
5 tercers > > 2 >
10 quarts > > 1 >

Convents, els regidors firmants, de la bondat de la proposició que acaben d'exposar, s'atreveixen a demanar a l'Excm. Ajuntament se serveixi acordar passi a la comissió d'Instrucció pública, per al seu estudi i previ dictamen d'aquesta, acordar després en definitiva, lo que cregui més encertat i convenient als als interessos morals per quina defensa ha de vetllar la Corporació Municipal.

Visqui V. E. molts anys.

Reus 6 de juny de 1913.

Els nins japonesos

Els nins japonesos són un model de bona criança.

El naixement d'una criatura en l'Imperi del Sol Naixent, és acollit amb gran alegria, lo mateix en les llars riques que en les llars pobres.

En el Japó és gran delicte no tenir descendència. Una dona no té sa posició assegurada fins que pot dir-se mare.

Al seté dia després del naixement, se posa nom al níp.ó.

Si és noi, reb el nom del pare. A les fembres se'ls dona una denominació simbòlica: «Matza» (constància), «Takes» (bona-ventura), «Tima» (joia).

Durant el primer any, nois i noies, van vestits de rosa. Després, els trajes masculins són amb ratlles roses i blaves; als «kimones» de les noies, hi han auells i flors brodats. El goig que dona veure-les!

Els fills són objecte de la major tensió per part dels seus progenitors; però estan subjectes a una cega obediència i a un respecte pregó vers els pares.

També deuen obeir als seus germans. Al matí, desseguit que's lleven, van a genollar se davants dels seus «papás», tot dient:

—Cóm segueix vostra preciosa salut? Abans de menjar, aixequen la forquilla i la cullera a l'alçària de la seva front i s'inclinen en acció de gracies.

Quan surten de casa per a anar a la escola, s'agenollan davant de la mare.

En fi, que són uns infants model. En prova, apuntarem que en el Japó no's coneix el refrany castellà: «quien con niños se acuesta...»

gui el poble per a jutjar com deu als seus administradors, i no estaria de més que pel seu compte el senyor Sardà, revestit de l'autoritat que li dóna el càrrec d'arcoalde, s'ocupés amb deteniment de l'assumpte assessorat per tècnics imparcials; doncs a'estan posant les coses d'ital manera que'n s'mereixen molt poca confiança certs empleats del Municipi, posats pels possibilistes per a servir amb preferències als de la ciutat, els interessos de la política imperant.

quim G. Parreño, titulat «La fuerza e la conciencia».

Acabada la representació s'obsequiarà a les seyyores amb uns quants ballables.

Sembla que son en bon nombre els caçadors d'aquesta comarca que tenen resolt inscriure's per a prendre part en el concurs de tir de colom que tindrà lloc a Salou el proper dia 29.

Per reial ordre s'ha disposat se lliuri a favor de don Gumersindo Azcárate, president de l'Associació de l'Ensenyança de la Dona, la quantitat de 25.000 pessetes en concepte de subvenció per a les classes i estudis d'aquesta Associació.

Avui tindran lloc al Kursaal de Reus grans sessions de cine i varietats, presentant-hi part la parella de ball «Mari-Marina», artistes aplaudits de tots els públics.

En el programa de cine hi figuraran estrenes de les més acreditades cinematografies.

Avui de 10 a 12 estarán obertes les oficines de la «Mutualitat Escolar de Reus», carrer de la Concepció, 1 bis, poguent els socis que agrupats en seccions i escoles perteneixen a la mateixa, fer oportunament les seves respectives imposicions setmanals.

S'ha nomenat delegat del Gòvern en el Congrés de l'Unió de les Associacions internacionals que tindrà lloc a Gante (Bruxelles) del 15 al 18 de l'actual, a don Eduard Data.

Eduard Recasens Corredor de Comers colegiat. — Intervenció de tota classe d'operacions als Bancs de la localitat.—Compra-venda de paper estranger.—Operacions de banca y borsa. Arraval de Santa Agnès, 55. Telèfon 108

Trobant-se ahir treballant dalt d'una escala l'obrer de la «Canadense», Joan Roig Llort, de 29 anys d'edat, sofri una caiguda, produint se contusions en diferents parts del cos. Fou curat pel metge senyor Roig i conduit al seu domicili en una tartana.

ESPECTACLES

TEATRO CIRCO

Gran companyia cómico-dramática Palma-Reig.

Funció per a avui.—Tarda: La comedia en dos actes «El Pereci». A les 6. Nit.—8.º d'abono.—Despedida de la companyia.—Estrena de la comedia en dos actes i un epíleg «Nena Teruel».

A dos quarts de 10.

PREUS DIARIS

Palcos platea sense entrades. 12.—pés. principals sense id. . 6.—. Butaca platea amb entrada.. 1·74 . Circular platea i de primer pis amb entrada... . 1·18 . Entrada general i de passeig. 0·47 . L'impost del timbre a càrrec del públic.

SALA REUS

Escullides sessions de cinematogràfic tots els dijous, dissabtes i dies festius.

KURSAAL DE REUS

Grans sessions de cine per a avui, en les que hi pendrà part la notable parella de ball «Mari-Marina».

Magnífic programa de pel·lícules. Sessions tarda i nit. Preus i hores de costum.

SECCIO OFICIAL

REGISTRE CIVIL

INSCRIPCIONS DEL DIA 7 JUNY 1913

NAIXEMENTS

Adelaida Rodés Quer.—Josep Cort Vallés.

DEFUNCIONS

Joaquina Borrás Alomá, 8 anys, Pí i Margall, 49.

MATRIMONIS

Josep Fortuny Palau amb Rosa Batlle Cendrós.

Sindicat de Regs del Pantano de Riudecanyes

En virtut de lo acordat pel Consell Directiu d'aquest Sindicat, se concedeix un plaç de 30 dies que finirà el dia 17 de juny pròxim als senyors suscriptors de títols que tinguin pendent de pago algun dividendo passiu, per a que puguin verificar-ho a les oficines del «Gas Reusense», en l'intel·ligència que finit dit plaç, sense que ho hagin efectuat, se'ls hi declararan caducats els títuls definitiva i irrevocablement.

Reus 17 maig 1913.—El president, Josep M. Tarrats.—P. A. del C. D.—El secretari, Anton Estivill.

Informació Local

Joventut Nacionalista Republicana

VICHY PRATS

La sens rival i la més econòmica. De venda a les farmàcies i ultramarins.—Dipòsit: Comestibles de Román Mari-món; Plaça de Catalunya, 7, REUS.

Durant la setmana vinenta, en la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi se trobarà de torn el vocal de sa Junta de Patronat, don Joan Llopis.

Dien de Tarragona que'l darrer mercat ha resultat desanimadíssim, en lo que a operacions se refereix, essent, en canvi, extraordinaria la concorrença. S'ha confirmat la tendència a la baixa, iniciada en la passada setmana, tancant els vins al preu de set rals grau, negres i blancs.

Avui a la tarda se celebrarà a Salou el tir de colom, que tanta gent porta a les veïnes platges.

Passen d'un mil·líó les caixes de taronges que han sortit en la present temporada del port de Castelló.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13.-REUS

En l'article «Qué fem?» que sparegué ahir en nostres columnes, se cometé un error de caixa que hem d'klärir, per tal com sortí, diu precisament lo contrari de lo que volia dir l'articulista.

Deiem «car el contacte amb l'opinió ha de tindre solució de continuitat», havent de dir «car el contacte amb l'opinió no ha de tindre...»

Si be el bon sentit del llegidor ja ho devia comprender, val més posar les coses a son degut lloc.

Ahir a les quatre de la tarda, l'oficial fuster Josep Samso, de 24 anys d'edat, se produí amb un enformador una fonada fetida en el braç esquer, de la que'n sortí molta sang. Fou curat pel metge senyor Durán i després traslladat al seu domicili acompañat d'un guardia municipal.

Amb un escullit i variat programa de pel·lícules se celebrarán avui a la Sala Reus les acostumades sessions de cinematogràfic.

El comisari regi de Foment, senyor Tell, ha telegrafiat a la Direcció general d'Agricultura, solicitant autorització per a que l'enginyer d'aquesta Estació Enològica nostre distingit amic don Claudi Oliveres se traslladi a Vilella Alta, per a estudiar una enfermetat de la vinya i proposar al Consell provincial les mides condinents a la seva extensió.

Dimecres que ve, dia 11 dels corrents, a les 10 de la nit, nostre estimat amic en Joan Ferraté, donarà al Centre de Lectura una conferència amb projeccions, dissertant sobre el «Pirineu Oriental Català».

Tant per lo interessant del tema com pels merits del conferenciant, és d'esperar que la sala d'actes del benemerit ateneu se veurà força concorreguda.

Saboneria de Josep Forcades Despatx: Sant Esteve, 28.

El Consell Directiu d'aquest Sindicat, se concedeix un plaç de 30 dies que finirà el dia 17 de juny pròxim als senyors suscriptors de títols que tinguin pendent de pago algun dividendo passiu, per a que puguin verificar-ho a les oficines del «Gas Reusense», en l'intel·ligència que finit dit plaç, sense que ho hagin efectuat, se'ls hi declararan caducats els títuls definitiva i irrevocablement.

Reus 17 maig 1913.—El president,

Josep M. Tarrats.—P. A. del C. D.—El secretari, Anton Estivill.

El problema de les aigües

Se tracta de significar a Reus la conveniència del projecte Caballé, fent passar a nostra població per un període injustificat d'escassetat d'aigua

La nostra veu d'alerta al poble

Segons se'ns conta el president de la comissió de Foment de l'Ajuntament,

ha dit en un establiment públic que a falta d'aigua han de funcionar aquests dies les bombes de la «Munta i Baixa», i que aital escassetat d'aigua l'ha d'agafar el poble de Reus a les entitats econòmiques, que s'oposen al projecte Caballé, el qual a judici de l'audit, il·lustre regidor de la majoria, solutionarà per complir el problema de l'abastiment d'aigües de nostra població.

No està en lo cert ni en lo just el senyor Bonet i sols ens expliquem que hagi dit lo apuntat, obeint a la mena de consigna que s'han donat els possibilistes des de les últimes eleccions, els quals no desperdiçien ocasió que se'ls ofereix per a falsificar fets i enganyar al poble, únic medi que tenen a mà per apparentemente rehabilitar-se als ulls dels que no estan prou previnguts ni en el secret de les grans vergonyes del possibilisme.

Així preparam les eleccions municipals que s'apropen, no donant-se punt de repòs ni perdonant medi per baix, per denigrant que sigui.

Pero es intútil, per quel poble ja's coneix lo suficient per a que ningú se sorprende en la seva bona fe donant crèdit a ains politics que no ja no'n tenen, sinó que a falta d'ell estan en completa fallida, en evident bancarrota, de la que no se'n aixecarán mai més.

I a lo que anavem no hi ha escassetat d'aigua ni res que s'hi assembli. Lo que hi ha es que's pert pel camí per desidia, O LO QUE SIGUI, de l'Ajuntament; i en això sembla que no s'hi possa remei-

—diguem-ho d'una vegada—perque's possibilistes estan interessats en que d'una manera o altra se'ns cregió en la necessitat del projecte Caballé; lo qual, si es cert, demostra una vegada més de lo que son capaços els nostres oligàrgues per a sortir airoços dels seus atenats a l'interès i la vida del poble.

Aquest procediment de rendir a una població per l'escassetat de l'aigua obligant la a l'acceptació d'un projecte de monopoli que quasi per unanimitat rebutja per lesius als seus interessos; es comparable al procediment mitgeval dels torments per a arrancar una declaració de culpabilitat als infeliços perseguits per l'Inquisició.

Aquella desventurats arribaven a un moment que preferien la mort a la pellonació dels torments horribles a que se'ls sotmetia. Cosa sinó igual semblant en la finalitat, venen perseguint els que tenen inferens en que Reus pateixi sed per a que's convenci que no té més remei que acollir-se al projecte Caballé, encara que no més sigui com a mal menor.

I nosaltres tenim entès que amb poques pessetes se remediaria l'actual estat de coses; doncs amb reparar, desembussar o renovar la grava dels pous col·ladors s'evitarien filtracions que fan que no arribi ni la mitat de l'aigua a Reus.

Ademés no's cuida el servei de l'aigua amb el seny i interès que es de desitjar. Contrariament no'ns expliquem com aquests dies ha baixat aigua per la riera i els barrancs i han hagut de funcionar les bombes de la «Munta i Baixa». Tot això es interessant que ho cone-

El octubre pròxim se celebrarà a Tarragona una Assamblea de joventuts conservadores de Catalunya, amb assistència de varis exministres del partit.

La revista agrícola «En el Campo», de Barcelona, s'ha fusionat a «El Cultivador Moderno», notable il·lustració agrícola que dirigeix don Raúl M. Mir, havent entrat a formar part de l'última el personal tècnic que redactava aquella.

Amb objecte d'inspecció els serveis d'igiene municipal ha estat en aquesta ciutat l'inspector provincial de Sanitat, doctor don Pau Deo.

Dimecres que ve, dia 11 dels corrents, a les 10 de la nit, nostre estimat amic en Joan Ferraté, donarà al Centre de Lectura una conferència amb projeccions, dissertant sobre el «Pirineu Oriental Català».

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

Exit colossal dels cèlebres artistes

TITTA RUFFO i CARUSO
en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

Informació comercial diaria per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y llegums

Blat.—Aragó superior a 19'50 ptes. los 55 kilos.

» mitjà a 18'50 »

» hora a 17'50 »

» Comarca a 16' »

Ordi.—Aragó a 16' » quartera.

» Estranger a 10'75 »

» Comarca a 11'50 »

Moresch.—Aragó a 16' »

» Comarca a 16' »

» Estranger a 19'50 » los 100 kilos.

Faves.—Comarca a 15' » quartera.

Favones.—Comarca a 16' »

» Andalusia a 16' »

» Estranger a 30' » los 100 kilos.

Eurdanyes.—Comarca a 16' »

Fesols.—Comarca a 16' »

» Urgel, a 16' »

Carrefes, a 28 rals quintà.

Situació del mercat. Sostingut en farina. Ferma en següència.

Farines y despulls

Farina de 1. a 44' ptes. sac de 100 kilos

» redona a 42 id. id.

» 2. R. a 37' id. id.

» 2. B. a 31' id. id.

Parinat a 19' ptes. lo sach de 70 kilos.

Tercerila a 13' id. lo sach de 60 id.

Trits a 27 rals lo sach.

Segó a 23 id.

Situació del mercat. Sostingut en farina. Ferma en següència.

Ametxes

Mollar en crosta a 63' ptes. sac 50 Kgs.

Esperansa 1. en gra a 135' » qq. 41.600

» 2. » a 132'50 » »

Comú del país a 130' »

» d'Aragó a 130' »

Llargueta a 135' »

Planeta a 16' »

Situació del mercat. Encalmat.

Avellanes

Garbellada a 52' ptes. sac 58'4 kilos.

Propietari negreta a 49'50 » »

» embarc a 46' » »

En gra 1. a 79' » quintà 41'600

Id. 2. » a 78' » »

Situació del mercat. Encalmat.

Esperits

Destilats a vapor de 95 a 96 graus a 130 pts.

Id. de 94 a 95 » » »

Rectificat a 96 a 97 » » »

Desnaturalitzat de 88 a 90 » » »

Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenint's els preus per no fabricar-se de vi.

Vins

Negr superior de 6 1/2 a 7 1/2 rals grans.

Id. corrent de 6 1/2 id. » » »

Blanc superior de 6 1/2 a 7 1/2 id.

Id. corrent de 6 1/2 a 7 id.

Resat de 6 1/2 a 7 id.

Mistales. Negra de 50 a 55 ptes. cada.

Blanca de 48 a 52 id.

Granatxa de 50 a 55 id.

Moscatell de 60 a 65 id.

Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots els anys té lloc en aquesta època, continua notantse certa fluyxat en les cotacions, operantse poc.

Olis

Fi d'Aragó de 23' a 24' ptes. canti 15 kg.

Fi d'Urgell » 22' a 23' rals cinta 3'75 »

Fi del Camp » 22' a 23' » » »

Segona bo » 18' a 19' » » »

Clàssiques fruites » a 17' » » »

De remolat vert » 90' a 95 pts. carga 115 kg.

De remolat groc » 92' a 98 » » »

Los olis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y encara valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 pts. los 15 kg. los dolentes o sigui d'olives d'terra y de 22 a 25 pts. los superiors.

Pesca salada

Bacallà. Noruega (nova pesquera) a 56

pessetes els 40 k. (Bilbao) escassos

arribos amb tendència a l'alça.

S'espera sobre'l 20 del corrent el

primer vapor directe. Segons notícies d'origen aquesta costera ha ren-

dit un 25 per 100 de minya en la

de l'any anterior.

Ilandia. Agotades les existències.

Els pocs arribos de bacallà invert-

nat arribats a Barcelona en caixes

i fardos de 50 k. s'han venut a 60

aquesta marca

Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

l'apa- NO és un "Gra-
rell mophone".
— Catàlegs gratis —

Informació comercial diaria

Sidral "Teixidó" (Nom patentat)

Se serveix en els bars Esquella, París i Gisbert

¿Volèu apagar la sed?

¿Volèu menjar a gust?

¿Volèu digerir bé?

PRENEU EL SIDRAL LLEGÍTIM

Es refrescant, aperitiu, antivomitiu i desinfectant gàstric-intestinal. Per la seva pureza i efectes, supera a totes les magnesies estrangeres, i és indispensable als estiuejants, viatjants i excursionistes.

Dipòsit a Reus: CASA ESQUELLA. Plaça de Prim, 3.

Tot SIDRAL que no procedeixi d'aquest dipòsit i no sigui servit en vasos de la casa Teixidó, ES UNA FALSIFICACIÓ.

ptes. els 40 k., deixant bastant que desitjar en calitat.

El primer «nou» de dita procedència trigarà encara prop d'un mes.

Sardines: Hi havent en la present setmana alguns arribos de Ries Altes, venent-se: Els mitjans a 32 i 33 ptes. miller. tamany granata a 35 i 36 » » »

Els peixos d'Andalucía descarregats darrerament, son bastant acceptables i's venen:

3 E a 22 ptes. miller.
4 E » a 28 » » »
5 E » a 29 » » »
6 E » a 30 » » »

Se nota més activitat en el consum d'aquest salat.

Tunyines: D'existències de l'última pesquera, queda poc en el mercat de València, (preus elevadíssims).

De la nova pesquera s'estan embotant algunes remeses per les places de Tarragona i Reus. Tant prompte s'efectuen els primers arribos donarem nota dels preus corrents.

Segons notícies d'Ayamonte sembla que en Vinguda s'accusa un regular augment de pasquera en la de l'any anterior. Hi ha expectació per a la pesca del Retorn.

EDUARD RECASENS

Corredor de Comers Coligiat

Arraval Santa Agnès, 55.—Telèfon 108

ORDRES DE BORSA

Cotacions diàries, demà i tarda.—Operacions a plas ab cambis en ferm

Interior. 81'02

Nort. 104'50

Alacants. 101'45

Orenses. 23'60

Andalusos. 66'30

Banc Colonial BURGAR ARGENT

Río Plata. 47'75

BORSÀ PARIS. 47'75

Nort. 47'75

Alacants. 46'75

CAMBIS EXTRANGERS. 27'43

Barcelona: Frances. 8'80. Lliures. 27'43

Madrid: 10'00

FUTURS DE COTO

Ordres pels Borses de Liverpool y New-York

Cotacions diàries.—Follets explicatius

COMPRA-VENDA de paper extranger, de

paper de renda (del Estat, obligacions ferrocarrils, Municipals de Barcelona y tots los què's cotisen en la Borsa de Barcelona), y de valors locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

Moviment del Port de Tarragona

DIA 7 DE JUNY DE 1913

dades facilitades per l'Agència de don E. Fábregas

Entrades

Cabo Penas de Bilbao i escales, lo

despatx Peres; conduceix vari esfèctes.

«Hooton» de Cette, consignat a Mac-Andrews; amb trànsit.

«Remember» de Port Vendres i esca-

les; conduceix bocous baits.

Sortides

«Florinda» per a Liverpool i escales,

amb càrrega general.

«Cabo Penas» per a Marsella i escales,

amb càrrega general.

«Hooton» per a Londres i escales,

amb càrrega general.

«Hooton» per a Tarragona i escales,

amb càrrega general.

«Hooton» per a Marsella i escales,

</

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessaria una cantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'exèrcit de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastos, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això re-

omanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu infim.

Es de suma conveniència que'l caldo bordeté que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se deposita amb rapidesa, se re-

MANERA D'EMPLEAR EL PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una cantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, es que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

VIDRES PLANS VIDAL GERMANS I C.^a

Marti Napolitá (Alcañiz), 7

REUS

IBARRA i C.

Stat. en Cmta.
SEVILLA

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián). — Servei ràpid eventual per a Galicia i Nòrt d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per Larca i Sant Esteve Pravia amb trasport al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

[Juny]	5	Vapor Cabo San Vicente
"	12	" Torriñana
"	19	" San Antonio
"	26	" Peñas
Juliol	3	" Nao

Per a Cete i Marsella

[Juny]	6	Vapor Cabo San Antonio
"	13	" Peñas
"	20	" San Sebastián
"	27	" San Martín
Juliol	4	" Quejo

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefón núm. 45

DESCUBRIMIENTO SENSACIONAL

Curación radical de todas las enfermedades de la piel, de las llagas de las piernas y del artrítismo, reumatismo, gota, dolores, etc., por medio del

Tratamiento de L. RICHELET

Antes de la curación

Después de 15 días del tratamiento

Hemos señalado ya a los lectores de nuestro periódico, el Descubrimiento sensacional del Sr. RICHELET (farmacéutico-químico) en Sedan (Francia), en lo concerniente a las enfermedades de la piel y de la sangre. A continuación indicamos las afecciones que más particularmente son curadas por este prodigioso tratamiento:

Eczemas, herpes, impétigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojeces, sarpullidos farináceos, psoriasis, sycosis de la barba, comezones, enfermedades del cuello cabelludo, afecciones de la nariz y oídos, llagas y eczemas varicosas de las piernas, enfermedades sifilíticas.

La curación es igualmente segura en los trastornos de la circulación en el hombre y en la mujer, y en el artrítismo, reumatismo, gota, dolores, etc.

JAMAS HA HABIDO UN DESACIERTO.

Este maravilloso tratamiento, ejerce su acción tanto en el punto donde se localiza el mal como en la sangre, que la deja completamente purificada y regenerada.

El tratamiento de L. Richelet se encuentra en todas las buenas farmacias y droguerías de España, Canarias y Baleares.

Pídase hoy mismo un folleto ilustrado en lengua española al autor Sr. RICHELET, al depositario general en España D. FRANCISCO LOYARTE, droguería, calle San Marcia 33, SAN SEBASTIAN, y será remitido gratuitamente.

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, SEDAN (Francia)

DEPÓSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Ignacio de Loyola, 9, San Sebastián.

Venta en Reus.—A. PUNYED LLOBERAS, calle Llovera, 47.—ANTONIO SERRA

Arraval de Santa Ana, 80.

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14.

Associació Mutua de Segurs sobre la Vida, legalment constituïda amb arreglo a la llei de 14 de maig de 1908, per lo tant intervenguda i fiscalitzada per l'Estat.

REUS. *'l'unió fa la força'*

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet eresar i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimoni que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria.

Els solicitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una mòdica cantitat per a gastos d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

Pòlices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235,70 i cobrant els seus hereders 4.744,00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

Anunci aprovat per la Comisaría General de Segurs.

La correspondencia al Director General don A. Bieló Baldrich